

Brysselavtalet skapar försvarslinje i Europa

Av HERBERT TINGSTEN

BRYSSSEL, onsdag.

I dagarna behandlar de holländska och belgiska parlamenten Brysselavtalet, enligt vilket England, Frankrike, Holland, Belgien och Luxemburg bl. a. lovar varandra ömsesidig hjälp vid angrepp. Avtalets antagande är säkrat; alla partier — naturligtvis utom kommunisterna — är klart för samverkan. De skäl för samverkan som i Sverige framförts av ett fåtal politiker och tidningar betraktas här som självklart riktiga. De skäl mot samverkan som särskilt socialdemokratiska regeringsmedlemmar framdragit i Sverige betecknas som uppenbart ohållbara, icke minst inom de båda ländernas socialistiska partier.

Forts. sista sidan, spalt tre.

Brysselavtalet...

(Forts. från sid. 1)

Två tredjedelar av Hollands befolkning uttalade sig för samverkan i Västeuropa

Vid samtal med ett antal ledande politiker inom skilda partier har jag fått ett starkt intryck av hur levande och aktiv stämningen är för samverkan och t. o. m. för en västunion. Då jag relaterar de synpunkter som ännu dominerar den svenska debatten blir svaret ständigt: "Förstår då inte svenskarna att ett intimt samarbete mellan Västeuropas stater i det läge som uppstått är den enda vägen till fred? Tror folk i Sverige verkligen ännu att Skandinavien ensamt skall vilja och kunna stå utanför då Europas demokratiska stater sluter sig samman?" Genom Brysselavtalet och liknande avtal skall, hoppas man, en försvarslinje i Europa skapas mot den ryska expansionsviljan. Detta betyder inte krig, utan fred, ty ett samordnat Europa, som kan räkna på hjälp från USA, kommer att hejda Ryssland utan svärdsslag. I längden blir följden av samverkan därför en avspänning och en förbättring av förhållandet till östblocket. I sinom tid blir Europa en världsmakt, som gentemot USA och Ryssland kan spela en förmedlande roll.

Socialdemokraternas hållning.

I både Holland och Belgien bygger regeringen på en koalition av det klart demokratiska katolska partiet (katolska folkpartiet i Holland, de kristligt-sociala i Belgien) och det socialdemokratiska partiet; de båda någorlunda jämnstarka partierna har bakom sig en klar majoritet — över 60 procent i Holland, nära 80 procent i Belgien. I arbetet för en västeuropeisk samverkan har socialdemokraterna varit minst lika ivriga som kamraterna i koalitionen. "Då jag i koncentrationslägret Sachsenhausen fick veta att ryssarna över-skridit Oder och skulle stanna först vid Elbe förstod jag att ett västblock skulle bli nödvändigt", säger den ledande holländske socialdemokraten Vorrink. "Vi har inte slagits mot hakkorset för att falla för hammaren och skäran." Det uttalandet är typiskt för socialdemokraterna i de båda länderna. Deras hållning bestäms dock inte bara av fruktan för Ryssland. De ser i Brysselavtalet ett första steg mot ett Västeuropa, som skall präglas av både demokrati och social radikalism och som skall verka för en framtida världsunion på grundval av dessa principer.

De demokratiska oppositionspartierna — liberaler i Belgien, liberaler och protestantiska konservativa i Holland — är i utrikespolitiken helt eniga med regeringen. "Det gäller", säger en ledande belgisk liberal, "att hindra att den ryska misstänksamheten leder till undertryckande av den ena lilla självständiga staten efter den andra; blott genom en samverkan kan Ryssland förmås att stanna och att följa en politik av utjämning och försoning. Det är freden som vi vill bygga med samarbetet."

En opinionsundersökning i Holland gav nyligen besked om folkstämningen. Omkring två tredjedelar av folket uttalade sig för en västeuropeisk samverkan; mindre än en femtedel tog ställning mot denna tanke. Det är av intresse att samarbets-tanken hade sitt starkaste stöd (70 procent) bland socialdemokraterna. Blott inom det kommunistiska partiet var självfallet den motsatta meningen förhärskande.

"Neutralitetspolitiken ohållbar."

"Ökas inte krigsrisken för ert land genom anslutning till Västern?" Till den frågan ställer man sig i Holland och Belgien helt oförstående. Om ett krig utbryter, är vi övertygade om att vi kommer med, svarar man, men genom samverkan tror vi oss kunna hindra att ett krig bryter ut. Den ryska statsledningens hållning påverkas inte av att vi låtsas vara neutrala. Den ryska pressen är mindre kritisk mot oss nu än före Brysselavtalet; sedan vi väl tagit position anser ryssarna det inte lönt att hetsa mot oss. För övrigt: hur skulle neutralitet i egentlig mening

kunna vara möjlig då var och en vet att vi under inga förhållanden går in i ett krig på fel sida, dvs. på rysk sida mot demokratierna i väster?

En synpunkt som ofta kommer fram i debatter och samtal är att samverkan är nödvändig för att säkra ett amerikanskt ingripande i tid och därmed avvärja ett ryskt angrepp. Ty om Ryssland väl en gång översvämmat Västeuropa, kan en framtida amerikansk seger inte ge verklig återupprättelse. En rysk ockupation innebär en materiell och andlig förstörelse som aldrig kan gottgöras. Därför är fred genom förberedd samverkan målet — endast härigenom tryggas det svaga Västeuropas existens.

Man betonar också att de små staternas tid av total handlingsfrihet är slut. Men just genom samverkan kan dessa stater utöva ett visst inflytande på utvecklingen. De blir genom att föra en aktiv politik i någon mån delaktiga i avgörandet och får sålunda i realiteten en vida starkare ställning än om de ställer sig utanför.

Den svenska isolationismen betraktas som en olycklig konsekvens av att Sverige haft turen att stå utanför två världskrig; härigenom har illusionen uppstått att neutralitet betyder fred. Men samtidigt som oro yppats inför denna hållning uttrycker man sin förvisning om att den skall ändras. Ryssland ligger oss nu ännu närmare än det ligger Sverige, säger man i Holland och Belgien. På två dygn kan de ryska stridsvagnarna rusa genom våra små länder och nå havet. Det är därför som vi behöver stöd och samverkan, och för svenskarna måste det smärningom bli klart att även för dem detta är den enda vägen till fred.